

GREENPEACE

За Земята
Продължава на Земята България

зоручка

BlueLink
АГЕНЦИЯ ЗА ТРАНСПАРАНТНО ДЪРЖЕСТВО

ЕнЕфект

КНОСА
Коледжата на Юридическия Център на Асоциацията

TRANSPORT & ENVIRONMENT

Изм. № 265-С/12.06.2023 г.

ДО:

Г-Н РУМЕН РАДЕВ

МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-Н ЮЛИЯН ПОПОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н РАДЕВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н ПОПОВ,

Относно: Участие на обществеността в процеса на актуализиране на плана в областта на енергетиката и климата

Ние, долуподписаните организации на гражданското общество, се обръщаме към Вас, за да изразим сериозната си загриженост във връзка с липсата на възможности за участие на обществеността в текущата актуализация на Интегрирания Национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК) на Република България. **Приканваме Ви незабавно да възложите на Вашите министерства да осигурят подходящ процес на участие на обществеността в актуализирането на плана, както се изисква по закон.**

Първоначалният Национален план в областта на енергетиката и климата, представен през 2019 г., вече не отговаря на целта. Докладите на Междуправителственият панел за климатични промени (IPCC) и Програмата на ООН за околната среда (UNEP) показват необходимостта от адаптиране на публичната политика към нарасналата неотложност. Целите на България за намаляване на емисиите на парникови газове трябва да бъдат значително увеличени, за да се постигне съответствие с целта от 1,5°C, заложена в Парижкото споразумение. За да се намери решение на тези нови реалности, е

наложително актуализацията на ИНПЕК, която трябва да бъде направена през юни 2024 г., да бъде амбициозна, приобщаваща и трансформираща..

Тази актуализация трябва да включва информираните мнения както на гражданите, така и на заинтересованите страни, като организации на гражданското общество и разработващите проекти за енергия от възобновяеми източници. Участието на обществеността е от съществено значение за ефективното управление в областта на климата и енергетиката, тъй като създава по-добра политика, подобрява обществената подкрепа и укрепва демократичната легитимност. Също така се осигурява защита срещу прекомерното представителство на определени интереси, като например операторите на изкопаеми горива. Преходът към чиста енергия засяга начина на живот на всички граждани и следователно трябва да отговори на техните опасения от осъществяването му.

Освен това съгласно националното законодателство, правото на ЕС и Орхуската конвенцията на Икономическата комисия за Европа на ООН обществеността има право на добре информирано и ефективно участие в разработването на актуализацията на плана в областта на енергетиката и климата. **Като се има предвид нарастващата тенденция на съдебни спорове в областта на климата (климатични дела), формулирането на ИНПЕК без минимален стандарт за прозрачност и участие на обществеността може да доведе до съдебно оспорване.** В насоките на Комисията,¹ публикувани в края на 2022 г., се посочват очакванията за ранни и ефективни възможности за установяване на участие в различните фази от изготвянето на националните планове в областта на енергетиката и климата. **Въпреки че този документ с насоки не е правно обвързващ, такива са описаните в него задължения**

Обезпокоени сме от липсата на обществено участие в изготвянето на актуализирания ИНПЕК. Този проблем е широко разпространен в целия ЕС. Неотдавнашно проучване,² проведено от CAN Еигоре и WWF, установи, че **към 31 март 2023 г. 14 от 23-те анкетиранни държави членки на ЕС все още не са започнали обществени консултации, под какво и да е форма, относно ИНПЕК.**³ България бе и все още е една от тях.

На този етап ранното участие в проектите за актуализации започва да изглежда трудно, тъй като те трябва да бъдат представени на Европейската комисия до 30-ти юни 2023 г. Въпреки това, призоваваме Вашето министерство да потърси мнението на гражданите възможно най-скоро и ефективно и да продължи това начинание след представянето на проекта до приемането му.

Като се има предвид, че изготвянето на актуализирания ИНПЕК е показател за конкретния ангажимент на България към целите на ЕС за 2030 г. и справяне с климатичната криза като цяло, ние настоятелно призоваваме Вашите министерства:

---

¹ [Известие на Комисията относно насоките за държавите членки](#) за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г. (29 декември 2022 г.)

² <https://1point5.caneurope.org/wp-content/uploads/2023/04/REPORT-Public-participation-in-National-Energy-and-Climate-Plans.pdf>

³ Както се изисква в член 10 от Регламента за управлението на Енергийния съюз

1. Да осигурят публичен достъп до информацията относно процеса на актуализиране и всеобхватните проектни версии на ИНПЕК.
2. Да създаде приобщаващ процес на обществена консултация по проекта на актуализацията на Националния план в областта на енергетиката и климата възможно най-скоро.
3. Да гарантира, че всяка обществена консултация е еднакво достъпна и е с времева рамка от най-малко 8 седмици.
4. Да осигури възможности за непрекъснато участие на обществеността след представянето на проекта на Европейската комисия до представянето на окончателната версия през юни 2024 г.
5. Да гарантира, че надлежно се вземат предвид мненията, изразени от гражданите и заинтересованите страни.

Подписали организации (по азбучен ред)

Европейски мрежи:

Climate Action Network Europe
European Environmental Bureau
Knowledge Network on Climate Assemblies
Transport and Environment

Национални организации:

БлуЛинк - Мрежа за гражданско действие
Горичка
“Грийнпийс” - България
Екологично сдружение “За Земята” - Friends of the Earth Bulgaria
Институт за кръгова икономика
Климатека
Общинска мрежа за енергийна ефективност “ЕкоЕнергия”
Център за енергийна ефективност “ЕнЕфект”
WWF България
Институт “Кръгова икономика”

